

הניקה בנים שרה

וירא כא, ז

מדוע הניקה שרה את בני השרות

בסיפור התורה אודות לידת יצחק מסופר ש"הניקה בנים שרה", היינו, ש"ביום המשתה הביאו השרות את בניהן עמהן, והניקה אותם (שרה), שהיו אומרות לא ילדה שרה, אלא אסופי הביאו מן השוק".

והנה, סיפור זה הוא מפליא ביותר: כללות הענין ד"הניקה בנים שרה" לא היה בדוגמת הענין ששרה מגיירת את הנשים כו', כי גם לאחר ש"הניקה בנים שרה" נשארו הם במעמדם ומצבם הקודם, ואף על פי כן "הניקה בנים שרה".

ויתירה מזו: מדובר אודות השרות "שהיו אומרות לא ילדה שרה, אלא אסופי הביאו מן השוק", "ליצני הדור", היינו, שהן באו ממרחקים, וטלטלו את בניהן הקטנים (שצריכים להניקם) עמהם, זאת אומרת, שמדובר כאן אודות אלו שלא חסכו כל מאמץ והשתדלו ככל האפשרי אולי יצליחו לפרסם בעולם שמה שאברהם ושרה אומרים שנעשה להם נס ונולד להם בן לעת זקנתם – "לא היו דברים מעולם", "לא ילדה שרה אלא אסופי הביאו מן השוק"!

ואף על פי כן, הנהגת שרה עם שרות אלו היא – "הניקה בנים שרה", היינו, ששרה לוקחת את בני השרות הנזכרות לעיל, ומניקה אותם מחלבה, שהחלב קשור עם הדם, חיות האדם כו', ויתירה מזו: לאחר שהדם מתברר, דם נעכר ונעשה חלב, כמבואר בדרושי ספירת העומר^[1], ואף על פי כן "הניקה בנים שרה".

דהנה, כדי לשלול את טענתם ש"לא ילדה שרה אלא אסופי הביאו מן השוק", לא היה הכרח כלל ששרה תניק את בני השרות, כי כאשר השרות היו רואות שהיא מניקה את יצחק, היתה מתאמתת אצלם הידיעה ש"ילדה שרה" – ואף על פי כן "הניקה בנים שרה", היינו, שהניקה את כל בני השרות. ואם כן, הרי זה דבר מבהיל ומפליא!

ועל פי זה מובן שעבודת שרה היתה באופן ד"טוב לשמים וטוב לבריות" – שלכן "הניקה בנים שרה" גם כאשר מדובר אודות בני השרות שהיו במעמד ומצב האמור.

ההוראה מסיפור זה בנוגע לפועל: בזמן אברהם ושרה, קודם שנתגלה כללות הענין ד"אתה בחרתנו מכל העמים", היה הענין ד"הניקה בנים שרה" בנוגע לכל העולם כולו, אבל לאחר מתן תורה, כאשר "אתה בחרתנו מכל העמים", הרי הענין ד"הניקה בנים שרה" הוא בנוגע לבני ישראל בלבד.

זאת אומרת: כאשר פוגשים יהודי שנמצא במעמד ומצב שרוצה לפעול חלישות בענין של יהדות חס ושלום, ומוכן אפילו לטלטל את בנו כו' כדי לנסות אולי יצליח בהנהגתו כו' – הנה גם ההנהגה עם יהודי זה צריכה להיות באופן ד"הניקה בנים שרה", היינו, שצריכים לקחת את בנו הקטן של יהודי זה, וכן לקחת את היהודי הזה בעצמו, שהוא גם "קטן" בעניני יהדות, ולהניק אותם ב"חֶלֶב" התורה, היינו, לא זו בלבד שצריכין לתת להם בחינת ה"מים" שבתורה, נגלה דתורה, אלא צריכים לתת להם גם בחינת "חֶלֶב" שבתורה, פנימיות התורה, שזהו כללות הענין ד"דבש וחלב תחת לשונך", דקאי על פנימיות התורה, כמבואר בכמה מקומות.

וזהו כללות הענין ד"טוב לשמים וטוב לבריות", היינו, שכללות העבודה צריכה להיות לא רק באופן ד"טוב לשמים", אלא גם באופן ד"טוב לבריות", וכפי שמבאר אדמו"ר הזקן^[2] "שאף הרחוקים מתורת ה' ועבודתו ולכן נקראים בשם בריות בעלמא", היינו, שמעלתם היחידה היא שנבראו על ידי הקב"ה, "צריך כו' לקרבן לתורה ועבודת ה'".

וקירוב ה"בריות" לתורה ועבודת ה' הוא באופן ד"הניקה בנים שרה", היינו, שמשפיע ונותן להם גם בחינת "חלב" שבתורה, שזהו כללות הענין דפנימיות התורה, כנזכר לעיל, וכל זה – למרות שנמצאים במעמד ומצב ירוד ביותר, עד שמנסים להחליש חס ושלום עניני יהדות כו'. וזהו גם כללות הענין ד"יפוצו מעינותיך חוצה" דוקא.

זאת אומרת, שעבודתו בקו ד"טוב לבריות" הוא באותו אופן ובאותה השתדלות בדוגמת עבודתו בקו ד"טוב לשמים", היינו, שאינו מסתפק בזה שמשפיע ונותן ל"בריות" דבר מועט וקטן כו', אלא עבודתו בקו ד"טוב לבריות" היא בשווה לאופן עבודתו בקו ד"טוב לשמים". ולכן הרי הוא משפיע ונותן לבריות" את הענינים דפנימיות התורה כו'.

וכאשר טוען שאינו יכול להתעסק עם הזולת כו' מאחר שבאותה שעה שיוצא לרחוב לדבר עם הזולת אינו יכול ללמוד תורה עם בנו, ואם כן – טוען הוא – כיצד יכול לוותר על חינוך בנו עבור טובת הזולת?! – הנה על זה באה ההוראה מכללות הסיפור ד"הניקה בנים שרה", ששרה הניקה את בני השרות למרות שבאותה שעה לא היתה יכולה להניק את יצחק, וכל זה – אף על פי שיצחק היה בנה יחידה, וממנו נבנה כל עם ישראל.

קטע משיחת ש"פ חיי שרה,
רשימת השומעים בלתי מוגה
תו"מ ה'תשמ"ב ח"א ע' 428

^[1] לקו"ת במדבר יז, ד.
^[2] תניא פל"ב.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי , אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה , צבי"ה זלאטע רייזל , שמואל , מנחם מענדל , ישראל אריה לייב , יוסף יצחק ,
שניאור זלמן , חיה מושקא , אברהם דוד , אהרן , חנה